

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

07.12.2015 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Телевизия Канал 3

✓ Васил Велев: Бюджет 2016 не е по-различен, защото липсват реформи

Нямаше как Бюджет 2016 да е по-различен, при положение, че реформата в МВР не се състоя

Част от препоръките на работодателите са били спазени при приемане на Бюджет 2016. Това каза в студиото на "Факторът Кошлуков" Васил Велев от Асоциацията на индустриалния капитал. Налице е отпадане на някои от предложенията за промени, което е добре, смята Велев:

"Става дума за устойчивата политика за запазване на ниски данъци, не беше въведен данък "Уикенд", както не е въведен и акциз върху пропан-бутана."

Факт според Велев обаче и друго - Бюджет 2016 не е много по-различен от предходния:

"Като цяло много малки промени претърпя Бюджет 2016. При неизвършени реформи в сектор "Сигурност", където разходите само се увеличават, новият бюджет нямаше и как да бъде по-различен", посочи той и допълни:

"Оттеглиха предложенията, които бяха оттеглени промените, които създаваха условия за промени в Сигурността, но ние се надяваме, че тези реформи ще се проведат при обсъждането на специализираните закони като този за МВР например".

Ще продължим да плащаме и таксата "битови отпадъци", а недостатък в изненадващото въвеждане на по-висока цена на винетките е, че това стана без обществено обсъждане, подчерта гостът в студиото на "Факторът Кошлуков".

Пълното интервю с Васил Велев може да видите [ТУК](#).

Важни обществено-икономически и политически теми

Вестник Труд

✓ Даниел Митов: Не можем да си представим ЕС без Великобритания в него

От 16 години в България не беше идвал британски премиер, беше време вече. Ние от дълго време работим по това посещение. Фактът, че се осъществи в тази изключително трудна обстановка и веднага след вота в британския парламент за нанасяне на удари от британска страна срещу т.нар. „Ислямска държава“ е нещо изключително хубаво. Това каза министърът на външните работи Даниел Митов в сутрешния блок на „Денят започва“ по БНТ. Имайки предвид колко важни теми трябва да се обсъждат в този момент по отношение на реформата на ЕС, по отношение на борбата с тероризма и по-специално стабилизация на обстановката в Сирия. Ние сме изключително доволни, че посещението беше осъществено“, заяви министър Митов.

„По отношението на реформата в ЕС, премиерът Дейвид Камерън и британският кабинет предлагат изключително разумни неща. Една по една точките имат известни разминавания и нужда от малко повече гъвкавост в британската позиция, но когато става въпрос за завършването на общия европейски пазар, когато става въпрос за повече възможност на националните парламенти да определят политиката на европейско ниво. Когато става въпрос за равното третиране на държавите-членки на еврозоната – всички тези неща са важни и биха довели до една Европа, която е по-конкурентоспособна и същевременно е по-сериозен фактор в геополитическата среда, която е изключително динамична и много тежка в момента“, допълни министър Даниел Митов.

На въпрос каква ще бъде съдбата на ЕС ако Великобритания на референдума през 2017 г. реши да го напусне и имали реална опасност това да се случи, министър Митов заяви, че „Не можем да си представим ЕС без Великобритания в него“ „... Аз си мисля, че британският народ и правителство ще направят всичко възможно така, че планираните реформи от една страна част от тях да бъдат прокарани и да се върви напред. От друга страна, ще се преосмисли начинът, по който Великобритания гледа на ЕС в момента“, допълни министър Митов.

По думите му, Великобритания има само ползи от членството си в ЕС. „Уважаваме желанието на британското правителство и народ да постигнат целите, които са заложили. Както споменах част от тях са от общоевропейска полза“, уточни министър Даниел Митов.

На въпрос какви ползи може да има за България от общоевропейските такива и с какво Великобритания може да бъде полезна на страната ни министър Даниел Митов каза, че „Двустранните ни отношения са прекрасни. И повече инвестиции са важни, и фактът че Великобритания е една от дестинациите, към която българите гледат като на място, където могат да учат и работят“, каза още министър Митов.

✓ **Екоминистърът: Глобалното затопляне носи ползи на българския туризъм**

Глобалното затопляне носи ползи на българския туризъм. Това заяви в ефира на „Здравей, България“ министърът на околната среда и водите Ивелина Василева.

Тя поясни, че по-топлият климат води до удължаване на летния сезон, което пък ще гарантира по-високите приходи на морските ни курорти. Освен това имало предимства и за алтернативните форми на туризъм - балнео, еко, културно-исторически.

„Полагаме големи усилия за изграждане на инфраструктура, която да обезпечава чистотата на водата и на природата като цяло“, коментира Василева проблемите с пречиствателните станции, които засегна сериозно някои места по Черноморието ни.

„Изграждането на такива съоръжения ограничава и климатичните промени“, каза още Василева.

✓ **Монетата от 2 лева в обращение от днес**

От днес Българската народна банка (БНБ) пуска в обращение новата монета от 2 лева. Причината за въвеждането на металните пари е, че производството им излиза по-евтино от отпечатването на банкноти. Хартиените двулевки се износват сравнително бързо и централната банка постоянно трябва да инвестира нови средства за подмяната им. Например през миналата година БНБ е отделила като негодни 61,2 милиона банкноти и около 25% от тях се падат на хартиените 2 лева.

Въпреки въвеждането на новата монета банкнотите от 2 лева ще продължат да са законно платежно средство, подчертават от БНБ. В края на миналия месец централната банка официално представи металните пари. Новата монета тежи 9 грама. Тя е изработена от сплав от мед, никел и цинк в различни съотношения. На лицевата ѝ страна е обозначен номиналът от 2 лева и емисията - 2015 г. На обратната страна на металните пари е разположено стилизирано изображение на Паисий Хилендарски. Автор на художествения проект е Ваня Димитрова.

Металните пари са отсечени у нас, но заготовките се доставят от монетния двор на Финландия. Това е бил единственият кандидат, който е подал документи по обявената от БНБ обществена поръчка. Според сключения договор изпълнителят е трябвало да достави 12 милиона броя заготовки (108 тона) от 1 август до 15 септември.

Договорът е в сила до края на 2018 г. и в този период за нови доставки БНБ ще трябва да се обръща отново към Финландския монетен двор. Цената на доставките се определя на базата на два компонента. Първият включва цената за производство и разходите за доставка на 1000 кг заготовки. Тази сума е фиксирана за целия срок на договора и е 4130 евро (без ДДС).

Другият компонент е променлив и включва цената на метала за 1000 кг според тарифите на Лондонската метална борса. БНБ вече е направила плащания по договора за доставка на заготовките. През септември са фактурирани над 426 хил. лв., а през октомври - над 1,7 млн. лв.

✓ **В София изкарват по 1193 лв., във Видин - по 593 лв.**

Работещите в София изкарват два пъти повече, отколкото във Видин и Благоевград. Това показват данните на НСИ за третото тримесечие (юли-септември). През този период средната заплата в София е била 1193 лв. Най-зле са видинчани, които са получавали по 593 лв., следват благоевградчани - по 606 лв.

Столицата е единствената област в България, в която средната заплата е над средната за страната, при това с цели 36,5%. Изненадващо на второ място по високо заплащане е един от най-бедните региони - Враца (871 лв.). Причината са големите възнаграждения в АЕЦ „Козлодуй“, които надуват средната стойност на заплатите. В Стара Загора, София-област и Варна наетите обикновено получават над 800 лв.

В сравнение с третото тримесечие на м.г. заплатите са се повишили най-много в Перник - с 11,7%. Въпреки това средното възнаграждение в областта е било едва 677 лв., или с 200 лв. по-ниско от това за страната. В София заплатите са се увеличили с 11,5%. На обратния полюс са Смолян, Кърджали и Силистра, където наетите са получавали по-малко пари спрямо м.г. В Русе, Варна и Пазарджик заплатите са се увеличили с 2-3%, а в Ямбол, Плевен, Шумен, Габрово с между 9 и 11%.

Най-високоплатени са били заетите в икономическата дейност „Създаване и разпространение на информация“. Средната заплата в частните фирми от бранша е била 2037 лв. и се е увеличила с 13,3% спрямо м.г. заради конкуренцията за квалифицирани ИТ кадри. В 12 отрасли заплатите са по-ниски от средната за страната. В тях работят са над 77% от всички наети, или над 1,7 млн. души.

✓ **Чакаме с 30% повече руски туристи догодина 3039**

България очаква 30% ръст на руските туристи догодина в сравнение с лято 2015 г. Това съобщи пред Дарик министърът на туризма Николина Ангелкова.

Според изнесената досега информация руските туристи у нас през 2015 г. са били около 450 000, като през лятото спадът на посетилите страната руснаци е 33 на сто, заедно с украинците намалението е 25%.

По думите на Ангелкова капацитетът на България за руски туристи е 1,5 млн. души. Общо летният сезон у нас тази година е бил за 4,8 млн. туристи, което е спад от 3,3% спрямо 2014 г.

Министър Ангелкова призна, че отминалият летен сезон е бил сред най-трудните за България, но резултатите от него не са били толкова „трагични“, каквито са били първоначалните прогнози.

За да привлече повече руски туристи, България планира да облекчи в рамките на европейското законодателство визовите режими. Освен за деца безплатни визи ще бъдат въведени за пенсионери и големи групи туристи. София планира да увеличи и броя на визовите си центрове в Русия, които в момента са 20.

По думите на Ангелкова другите две ключови за българския туризъм държави остават Германия и Великобритания. За следващото лято се очакват почти три пъти повече туристи от Англия. До момента заявените чартърни полети към летищата във Варна и Бургас за летния сезон са 69 при 24 през тази година.

България е променила и начина, по който рекламира в Германия, обясни Ангелкова. Пари се плащат на големите туроператори и авиокомпаниите, които да включват страната в техните каталози и центрове. От думите на туристическия министър стана ясно още, че към момента България няма пари за телевизионна реклама, тъй като тя не е достатъчно ефективна.

За България по-изгоден от гледна точка на приходите и на посещаемостта е летният туризъм, като 70% от туристите идват от него, обясни още Ангелкова. От зимен туризъм идват 20 на сто, а останалите видове - балнео, културен и други, формират останалите 10% от доходите в сектора.

Общо спадът на летния сезон е бил 3,3%. За да се избегне повтарянето на тази ситуация, се работи директно с големите туроператори, които реално водят туристи у нас.

✓ Остават още 1 млрд. лева за плащане по европрограмите

Около 1 млрд. лева трябва да бъдат разплатени по европрограмите с период от 2007 до 2013 г. до края на тази година. Това съобщи вицепремиерът по икономическата политика Томислав Дончев в радио интервю.

Той уточни, че се надява страната да успее да покрие поне половината от сумата. По думите му към момента плащанията за изминалия програмен период са 7,35 млрд. евро, а целият финансов пакет е 7,9 млрд. евро.

Дончев още веднъж припомни, че България е закъсняла с усвояването на европарите, но се надява това да се повтори през следващия програмен период, който стартира в началото на 2014 г.

Вицепремиерът допълни, че не мисли, че българската икономика е „в наркотична зависимост“ от еврофинансирането.

✓ Менда Стоянова: За първи път в републиканския бюджет има разходи за около 2 милиарда лева

За първи път в републиканския бюджет са предвидени капиталови разходи за около 2 милиарда лева. Това каза в предаването пред "Фокус" Менда Стоянова, председател на комисията по бюджет и финанси в НС.

Те са с около милиард повече, отколкото обикновено се случват като сбор от всички капиталови разходи, разпределени по всички общини, министерства и ведомства, поясни Стоянова. Те са дадени като сбор в централния бюджет, а на следващата страница в бюджета се вижда как са разпределени по министерства и ведомства. Менда Стоянова уточни това по повод обвиненията на опозицията, че не е ясно къде ще отидат тези пари и дали няма да се "раздават под масата" на общини с кметове от ГЕРБ.

"Наистина има 1 милиард повече, за които не може да се види това разпределение", добави Менда Стоянова. Тя уточни, че 600 милиона лева от тях е сумата, която се предвижда да дойде от евентуалната концесия на Летище "София". Това е предвидено и в приходната част, но е записана и в разходната част в тези 2 милиарда, защото има и текст, който казва, че ако дойде този приход, то той ще отиде за финансиране на БДЖ.

Там ще са нужни средства за закупуване на подвижен състав, така, че това е основната сума. "Другите 200 милиона са от винетките, които още не са се случили и които, ако дойдат като сума, ще бъдат разпределени допълнително към АПИ за рехабилитация и ремонти на пътища", каза Стоянова. "Именно това е разликата, която не е толкова фрапираща, но е въпрос на начин, по който се говори за нея", добави Менда Стоянова.

✓ Риск за бюджета - енергетиката и транспортът

Енергетиката и транспортът носят сериозни рискове за бюджета, обясни управителят на БНБ Димитър Радев пред Би Ти Ви. Причината е, че тези сектори акумулират квазифискални дефицити, които могат да се превърнат в реални за бюджета. Гуверньорът припомни, че вече са предвидени реформи в тази област, друг бил въпросът дали ще се случат.

Според Радев изпълнението на бюджета през тази година е добро, въпреки одобрената от парламента актуализация. Поставената цел за дефицит до 2% от БВП през следващата година също е реалистична, счита гуверньорът на БНБ.

„Очевидно е, че има слабости в банковия надзор“, коментира Радев. Въпреки това той увери, че банковата система като цяло е стабилна, но окончателното възстановяване на доверието минава през предстоящите догодина стрес тестове.

Радев посочи още, че вече са взети редица мерки за реформирането на банковия надзор.

На повечето ръководни позиции в БНБ вече има нови лица, коментира той по повод критиките, че за подуправители бяха преизбрани хора от екипа на бившия гуверньор Иван Искров. Според Радев досега „централната банка не познава такива размествания“. Гуверньорът увери още, че няма политическа намеса в работата му. По отношение на констатациите в доклада на Сметната палата за състоянието на управление „Банков надзор“, Радев обясни, че те били интерпретирани спекулативно. Проверката не отразявала актуалното състояние на банковия надзор след промените, направени от новото ръководство.

Радев не се ангажира с дата за присъединяване на България към еврозоната. Според него въвеждането на единната валута не би трябвало да доведе до обедняване на българите. „Съотношението на лева към еврото няма да бъде променено, докато страната ни не приеме единната валута“, каза той.

Гуверньорът припомни, че в понеделник влиза в обращение новата монета от 2 лева. Причината за въвеждането ѝ е, че сеченето на монети излиза по-евтино и така се намаляват общите разходи за издръжка на паричното обращение.

✓ След публикация в "Труд": Агроминистърът спря лобистки проект на наредба

Започва проверка кой е вкарал текста, който задължава фермерите да наемат консултант.

Работна група щяла да прецизира текстовете.

След публикация на „Труд“ земеделският министър Десислава Танева спря скандална проектонаредба, която изискваше всеки фермер, обработващ над 5 декара ниви, задължително да наема консултант или специалист по растителна защита с висше образование. Започва и вътрешноведомствена проверка кой е вкарал лобистките текстове, съобщи Танева пред „Труд“.

Проектът на Наредба за опазване на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители бе публикувана на 23 ноември т.г. Скандалният текст гласеше: „за извършване на дейностите по опазване на растенията и растителните продукти от икономически важни вредители земеделските стопани, чиито стопанства са с площ, по-голяма от 0,5 хектара (5 декара), са задължени да осигурят лице с висше образование в областта на аграрните науки с професионално направление „Растениевъдство“ или „Растителна защита“.

Мотивите към проекта са написани от аграрния зам.-министър Цветан Димитров.

Свалената наредба отваряше нов бизнес - консултанти по растителна защита. Предвиждаше се тези услуги да се предоставят само от лица, които имат поне три години професионален опит в областта на растителната защита и са вписани в държавен регистър. Друго изискване беше да са „оборудвани“ с лупа, бинокляр, петриев билюд, епруветки и др.

„Предстои сформиране на работна група, в присъствието на заинтересованите страни тя ще обсъди и прецизира разписаните в Наредбата текстове, след което нормативният акт ще бъде публикуван на сайта за обществено обсъждане“, заавиха от агроведомството.

Вестник 24 часа

✓ Теменужка Петкова: Загубите на НЕК през 2015 г. намаляха на 218 милиона лева

"Налице е тенденция на подобряване на финансовото състояние на НЕК и дружествата в сектора. Анализите показват, че състоянието на НЕК, което е един от проблемите в сектора бележи положителна тенденция. Загубите на НЕК към 30 септември 2015 г. е 218 милиона лева в сравнение с 324 милиона през 2014 г.". Това каза министърът на енергетиката Теменужка Петкова по време на откриването на конференция на тема: „Година на реформи в енергетиката. Каква е посоката?“, съобщи „Фокус“.

По думите ѝ това било знак, че решението, което КЕВР прие на 1 август вече дава своите добри резултати. „Дефицитът на НЕК към момента е 3,7 милиарда лева. 2,3 милиарда от тях са в резултат от невъзстановените разходи от инвестиционни проекти като АЕЦ „Белене“ и „Цанков камък“ и 1,4 милиарда са тарифният дефицит, натрупан с годините в НЕК“, отбеляза министър Петкова.

„Създаването на фонд „Сигурност“ в българската електроенергийна система на практика даде възможност НЕК да бъде дофинансирана от приходите от вноските на всички производители на енергия“, допълни тя.

Петкова заяви, че подобряването на финансовото състояние на НЕК показва, че мерките, които са били взети от българското правителство и КЕВР започват да дават своите положителни резултати.

✓ Хампарцумян: Банките са раздали като кредити 90% от депозитите в тях, не ги крием по мазетата

Съотношението на кредити към депозити е около 90%. Това означава, че 90% от депозитите са раздадени като кредити на граждани и фирми. „Има достатъчно динамичен оборот на парите в България. Не си представяйте мухлясали гномове, които крият пачки с пари в мазетата на банките.“, каза Левон Хампарцумян, председател на управителния съвет и главен изпълнителен директор на УниКредит Булбанк в предаването „Денят започва с Георги Любенов“ по БНТ.

Финансистът беше гост на 6 декември, когато по традиция се отбелязва и професионалният празник на bankerите.

„Услугата на банката към хората е финансово посредничество. Вие си давате парите на депозит за 6 месеца или 1 година, а банката ги дава на вас или на друг клиент като ипотечен кредит например за срок от 25-30 години. Ролята на банките е да помагат за движението на тези пари.“, коментира bankerът.

В контекста на Никулден водещият попита дали клиентите на банките са шарани. „Ако някой разчита да расте с клиентите-шарани, това не може да трае дълго и завършва зле.“, каза Левон Хампарцумян.

Според него в момента се обсъжда въвеждане на нови европейски директиви по кредитите, които обръщат специално внимание на преддоговорната информация, какво се случва преди сключването на договора за кредит.

„Ще се формализират добри търговски практики, някои от които се практикуват и днес в банките. Изследването на кредитоспособността на клиента и е от полза и на двете страни. Българите казват „бели пари за черни дни“, така че никога не вземайте кредит на ръба на възможностите си. Никой няма интерес от това. Двете страни трябва да се отнесат отговорно. Утре лихвите може да са по-ниски, но може да станат и по-високи. Човек трябва да вземе кредит, когато е има реална нужда, знае за какво ще го използва и е уверен, че ще може да го обслужва.“, коментира Хампарцумян.

Той посочи, че печалбата на една банка се формира от услугите, от дейността. Това е ролята на финансовото посредничество. Цените се определят от конкуренцията на пазара.

„Доларът се състои от центове, а милионите - от долари“, припомни банкерът популярна американска поговорка. Той подчерта, че е добре системата да реализира печалба, за да може да инвестира в такива нови услуги и удобства за клиентите.

„По-добре ли е 4 млрд. загуба, която да се покрие с парите на хората, които нищо не са направили, отколкото нормална търговска печалба от 900 млн. лева?“, коментира Хампарцумян на въпрос дали печалба от 900 млн. лева на банките е твърде висока. „Банките няма как да са по-добре от собствените си клиенти. В годините на кризата, в периода 2008-2010 г. например представянето беше различно. При криза в икономиката това се отразява на сектора. Сега икономиката на страната расте с 2% на година.“, обясни Хампарцумян. Той посочи, че този ръст се усеща повече от образованите хора с търсени професии.

На въпрос ще се повтори ли кризата с КТБ банкерът сподели, че вероятно точно такава криза няма да се повтори, защото след всяка криза се вземат мерки да се предотврати подобна.

На въпрос има ли достатъчно пари във Фонда за гарантиране на влоговете Хампарцумян обясни, че няма значение колко пари има във фонда, тъй като задължението да се плати е на държавата. „Фондът е само инструмент, с който държавата си служи.“, обясни той.

Банкерът отговори и на питане какво точно представляват стрес тестовете на банките, които се очаква да бъдат направени през 2016 г.

„Стрес тестовете са хипотетични симулации на различни негативни сценарии и как те биха се отразили на банките спрямо реалното им състояние в момента на тестовете. Може да се направи на всяка банка и ако се наложи, да се дадат предписания как да бъдат избегнати някои рискове. Важно е да знаем, че се говори за хипотетични рискове.“, каза Хампарцумян

✓ Томислав Дончев: Икономиката ни не е в наркотична зависимост от еврофондовете

Към момента плащанията по европейските фондове за програмния период 2007-2013 година са в размер на 7.35 млрд. евро, а целият финансов пакет е 7.9 млрд. евро. Това отчете вицепремиерът по еврофондовете и икономическата политика Томислав Дончев в предаването "Седмичата" на Дарик.

Той обясни, че става дума за брутни плащания, а всяко направено от страната плащане се възстановява от Еврокомисията в рамките на три месеца след това.

Каква е финалната сметка за първия за страната ни програмен период ще стане ясно до края на януари догодина, когато ще бъдат обработени окончателните данни.

"Реално остават за плащане около 500 млн. евро", каза Дончев, като се позова на данните от системата ИСУН. "Не е реалистично цялата тази сума да успеем да платим до края на декември", призна вицепремиерът. Той изрази надежда да успеем поне за половината от нея.

Със сигурност има малко спринтиране преди финалната линия изцяло в български стил, каза Дончев.

Дончев изреди най-перспективните икономически сектори у нас

Програмният период теоретично започва на 1 януари 2007 година и се води до 2013 година, но реално приключва на 31 декември 2015 година. България до голяма степен закъсна с усвояването на средствата от оперативните програми, като според Дончев това може да се приеме за нормално предвид факта, че страната ни е била нова членка на Евросъюза, а програмният период 2007-2013 е първият. "Затова на финала ни се налага да бягаме малко по-бързо", каза Дончев.

Европейските фондове са ускорител на растежа, но икономиката ни в никакъв случай не е в "наркотична зависимост" от тях, каза Томислав Дончев. Дори в силна година еврофондовете са не повече от 4 на сто от БВП, което е относително малко, посочи той.

Дончев: Приемането на новия ЗОП е важно за усвояването на европарите

Ефектът от европарите е, че те са увеличили брутният вътрешен продукт на страната ни с около 10 на сто, каза вицепремиерът. Сметката е направена на база данни от симулации по математическия модел СИБИЛА, ползван за измерване на ефекта от европейските фондове. Логиката на работа е да се сравни сценарият, при който не съществуват еврофондове и те не се вливат в икономиката, спрямо сценария, при който те съществуват и са направени плащанията от тях.

Близо 4 на сто от БВП пък са платените за тази година евросредства или 9 на сто от публичните разходи, стана ясно от думите на Томислав Дончев.

На въпрос защо със собствените си пари страната ни не успява да постигне 2.5 на сто по-висок ефект отколкото с европейските средства, Дончев отговори: "Това показва няколко неща. Първо, колко силен ефект имат инвестициите, които са ясно фокусирани в определени сектори. На второ място така наречените течни разходи. Голяма част от бюджета ни са течни разходи - те са неинвестиционни разходи като социални плащания, заплати и други. Факт е, че течните разходи не създават добавена стойност и не генерират растеж. Само инвестиционните разходи имат такъв потенциал. Еврофондовете се вкарват основно в инфраструктура, не само пътна, а от всякакъв тип; социална политика, но не социални плащания, а в подобряване на работата на администрациите, образование, затова ефектът е толкова силен".

20 млрд. лв. излизат на строителния пазар през следващите 5 години

Новият бюджет на ЕС е орязан спрямо предходния и страната ни е една от малкото, които за новия програмен период получават повече средства, напомни Томислав Дончев.

✓ Парламентът спря скъпата енергия от тор

Депутатите окончателно орязаха от догодина преференцията за най-множащите се и скъпи централи - тези на биомаса

Скъпата енергия от оборски тор все пак ще бъде спряна от 1 януари 2016 г. въпреки опита на ДПС да отложи ограничението с шест месеца. В петък, 4 декември, депутатите в парламента решиха единодушно да подкрепят предложението на ГЕРБ централите, използващи 50% оборски тор, които ще влязат в експлоатация след 1 януари, да не получават преференциална цена за енергията си, както е в момента. С това по-високата тарифа вече ще може да се ползва само за възобновяема енергия от малките фотоволтаични инсталации на покривни пространства.

Решението на парламента на практика ще спести на Националната електрическа компания (НЕК) около 200 млн. лв. допълнителни разходи годишно, които иначе трябваше да бъдат платени, ако всички проекти за централи на биомаса, които са в ход, бяха реализирани.

Точно затова въпросните шест месеца отсрочка бяха важни за около 50 инвеститора, една част от които свързани с "Белла България", както и с проекти на роднини на депутата от ДПС Венцислав Каймаканов, който беше основният защитник в парламента срокът да е по-дълъг. Причината е, че до средата на следващата година тези проекти щяха да бъдат изградени и да получат преференциална цена за енергията си, която въпреки че беше намалена от регулатора с 30%, дава възможност за бързи печалби. Изчисления на "Капитал" показваха, че инвестиция от 7.5 млн. лв. можеше да осигури годишна печалба от близо 1 млн. лева

Битката на ДПС

Поправката, с която преференциите за централите на оборски тор трябваше да се ограничат до 1 януари, влезе за обсъждане в парламента като част от преходните и заключителни разпоредби на Закона за опазване на земеделските земи. Практика, която стана обичайна за управлението на ГЕРБ, особено когато става въпрос за спорни поправки или такива, които трябва да бъдат предвижени по-бързо. През ноември земеделската комисия, която е водеща по този закон, отхвърли ограничението. Тогава Каймаканов и депутатът от ГЕРБ Георги Андонов явно се противопоставиха на намаляването на сроковете. В крайна сметка предложението беше отхвърлено с 8 гласа "за", 6 "против" и двама "въздържали се". Като против намаляването на срока гласуваха освен депутатите от ДПС и тези от БСП.

Промяна в курса

В петък при окончателното гласуване в зала поправката беше приета със 113 гласа "за", един "въздържал се" и без нито един глас "против". От трибуната всички политически сили освен ДПС защитиха предложението за ограничаване на проектите от началото на следващата година. Депутатът от ГЕРБ Делян Добрев, който е и председател на енергийната комисия, призова всички депутати да подкрепят промяната. "Изключително важно е да подкрепите точката, с което ще се премахнат последните преференциални цени от 1 януари", посочи Добрев. Мартин Димитров от Реформаторския блок пък посочи от трибуната, че ако всички проекти за 64 мегавта, които са в ход, бъдат реализирани, това ще доведе до допълнителен дефицит в НЕК, което ще наложи вдигане на цената на тока. "Въпросът е защо сме затворили вратата за всички ВЕИ, а сме я оставили за оборския тор. Това справедливо ли е", коментира той. Депутатите от БСП също подкрепиха поправката в зала, макар че Таско Ерменков от същата парламентарна група посочи, че внасянето на нови текстове между първо и второ четене не е "нормална законодателна практика".

Председателят на Патриотичния фронт Валери Симеонов пък посочи, че решението на земеделската комисия е било взето под лобистки натиск и интереси, макар че тогава то беше гласувано включително с подкрепата на депутатите от неговата парламентарна група.

Самият Каймаканов отново се опита да защити централите на оборски тор, като посочи, че България ще търпи санкции по Нитратната директива, тъй като в страната има 15 млн. тона оборски тор, които няма къде да бъдат оползотворени. Неверен аргумент, защото отпадъците могат да се складират.

✓ Слабата ликвидност накара финансовото министерство да пусне тайно още дълг

Купувач на емисията от 50 млн. евро е американската Wellington по неофициална информация на "Капитал"

С продажбата на облигации за 50 млн. евро обаче министерството увеличи номинала на емисията от 850 млн. евро на 900 млн. евро, с което тя продължава да е под цитирания праг. Финансовото министерство е увеличило с 50 млн. евро номинала на 20-годишната еврооблигационна емисия, за да повиши ликвидността ѝ на международните финансови пазари. Обяснението даде министърът Владислав Горанов по време на петъчния парламентарен контрол.

Горанов не каза кой е глобалният инвеститор, който е придобил книгата. По неофициална информация на "Капитал" това е американската компания Wellington, която управлява активи на клиенти за почти 900 млрд. долара и с фокус върху книга с фиксирана доходност. От компанията не отговориха на отправеното преди повече от седмица запитване за потвърждение на информацията.

За повече ликвидност

Сделката за облигациите на стойност 50 млн. евро бе сключена с подписа на финансовия министър в края на ноември с предварително определен таен клиент и без предварително разгласяване до останалите участници на пазара. Той придоби книгата на цена, която бе по-ниска от пазарната, и това предизвика съмнения, че продажбата е била неизгодна за държавата и ощетява данъкоплатеца с около 1.5 млн. евро. С прессъобщение, което съдържаше неверни изчисления, министерството се опита да опровергае това, но неуспешно. Две седмици по-късно инициатива по разкриване на повече детайли около сделката поде депутатът от БСП Румен Гечев, който отправи въпрос към министъра по време на петъчния парламентарен контрол.

"Кое наложи да преговаряте конфиденциално с глобален инвеститор, вместо да се възползвате от предимствата на широката конкуренция, което би довело до по-изгодни условия? Защо са изолирани другите инвеститори, например българските банки и другите институции, които имат проблеми с реализацията на финансовия си ресурс?", попита Румен Гечев.

Отговорът на финансовия министър бе, че за разлика от глобалния инвеститор местни играчи не са правили досега директни предложения за преотваряне на която и да е емисия еврооблигации. Горанов припомни, че когато през пролетта България взе заем от международните пазари, това стана чрез продажбата на три инструмента: 7-годишни, 12-годишни и 20-годишни облигации за общо 3.1 млрд. евро. "При структурирането само обемът на 20-годишните книжа бе под 1 млрд. евро. Често под тази границата се изисква премия за неликвидност", обясни финансовият министър. Той подчерта, че опцията за последващо преотваряне на емисията се съдържа в документацията, като занапред "Министерството на финансите не изключва преотваряне на която и да е от емисиите".

С продажбата на облигации за 50 млн. евро обаче министерството увеличи номинала на емисията от 850 млн. евро на 900 млн. евро, с което тя продължава да е под цитирания праг.

Тайният клиент

Горанов настоя също, че постигнатата доходност и цената на сделката са пазарни и бюджетът не е ощетен, а сравняването на нивата с пазарните котировки в деня на сключването ѝ било подвеждащо. Аргументът е, че толкова дългосрочни облигации в такъв нисък обем са неликвидни и котировките не отразяват реални транзакции. Подобна теза застъпи пред "Капитал" и мениджър в един от големите играчи на пазара, който коментира, че обичайно купувачите на книжа с дълъг хоризонт са фондове, които не търсят спекулативната печалба, а книжа, които да държат до падеж. Експертът обърна внимание, че придобивайки пакета, инвеститорът формира експозиция от около 6% към емисията, която не би била възможна, ако трябва да търси книжата от свободния пазар, тъй като продавачите не са толкова много. Освен това фактът, че посредник на купувача е бил Goldman Sachs, който не е взел комисиона от българското министерство, е индикация за участие на реномиран и голям инвеститор, а не за купувач фантом, който да се ползва само за прикритие на реалния клиент.

Според източник на "Капитал" купувачът на облигациите е американската компания Wellington, която е една от най-големите в света в управлението на активи. Оттам обаче не отговориха на запитване, изпратено по електронната поща, с искане за потвърждаване на информацията. По официален ред от институциите тя не може да бъде получена, тъй като нормативните правила гарантират конфиденциалност на купувачите на български държавни ценни книжа. Защо са такива правилата - явно е крайно време за дебат.

[Вестник Сега](#)

✓ Токът няма да поскъпне при отварянето на пазара според експерти

С либерализацията на енергийния пазар една от най-големите въпросителни за потребителите е какво ще се случи с цената на тока. Според експерти отварянето на пазара не означава автоматично по-евтин ток. Властите признават, че практиката показва първоначален ръст на цените, но след това те падат под нивото от отварянето на пазара и трайно остават на такова равнище.

Експертът Славчо Нейков от Института за енергиен мениджмънт подкрепя тази теория и коментира, че очакванията за такъв скок са прекалени. Пред БНР той обясни, че са предприети сериозни мерки от страна на правителството, парламента и регулатора и „пробойните в енергетиката“ са намалени. От друга страна, българският електроенергиен пазар е част от европейския, а там такъв тип отклонения не са забелязани.

„Нека не забравяме, че когато говорим за либерализацията на цените, говорим за свободното определяне на само един от компонентите от крайната цена, който е около 30% - цената на електроенергията като такава“, каза експертът.

Той посочи още, че енергийният сектор не е социален, а пазарен, но припомни и доклад на Европейската комисия, според който България е най-застрашената от енергийна бедност страна в ЕС.

Няма рецепта как да се случи отварянето на енергийния пазар, призна още Славчо Нейков. Той коментира, че в ЕС има 14 държави с регулирани цени, а в 11 от тях е приета пътна карта за либерализация. Според него самият модел как ще се случи това е много важен и зависи от спецификата на сектора. У нас моделът ще бъде избран съвместно с експерти от Световната банка.

„Ролята на държавата, на регулатора (при либерализацията – бел. ред.), няма да намалява, а ще се увеличава“, смята обаче експертът и обясни, че при отварянето на енергийния пазар Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) ще има наднационални функции, защото нашият енергиен пазар ще стане част от европейския и конкуренцията ще стане по-мощна.

Либерализацията дава възможност и на повече производители да се появят на пазара. В момента у нас има три големи производителя, които осигуряват 85% от електроенергията на свободния пазар (ТЕЦ Марица Изток 2, АЕЦ Козлодуй и НЕК със своите водни централи).

✓ Все повече хора се пенсионират без необходимия стаж

Тази година новите пенсионери са по-малко след рекордния им ръст м.г.

Все повече хора не могат да съберат необходимия стаж, за да се пенсионират. Те са принудени да работят до 65 г. и 8 месеца и да получават минималната пенсия за непълнен стаж - над 15 г. Проблемът с липсата на достатъчен стаж се задълбочава и през тази година. За първите девет месеца 6629 души са се пенсионирали на 65 г. с поне 15 г. осигуряване, сочи справка на Националния осигурителен институт, изготвена за "Сега". Това прави почти 23% от всички нови

пенсионери от трета категория с пенсия за стаж и възраст. За сравнение - миналата година процентът бе малко над 20 на сто. Средният осигурителен стаж на новите пенсионери е малко над 23 години.

Според данните на НОИ над 203 хил. пенсионери получават минималната пенсия за пълен стаж и възраст от 157.44 лв. С намалена пенсия за непълен стаж са още близо 42 хил. души.

От началото на тази година възрастта за пенсия бе замразена, но пък стажът бе увеличен с 4 месеца от януари. Затягането на това условие е укротило ръста на новите пенсионери. За първите девет месеца НОИ е отпуснал 83 241 нови пенсии. Те са с малко над 10 на сто повече от миналата година. За сравнение - за същия период на 2014 г. новите пенсии бяха с 25 на сто повече от 2013 г.

НОИ очаква ръст на новите пенсионери и през 2016 г. - с 8000 души повече, въпреки че от 1 януари и стажът, и годините за пенсия ще се увеличат с по два месеца. Така жените ще излизат в пенсия на 60 г. и 10 месеца с 35 години и два месеца стаж. Мъжете ще трябва да навършат 63 г. и 10 месеца и да са се осигурявали 38 години и два месеца. Въвежда се и минимална възраст за служителите на сектор "Сигурност" - 52 г. и 10 месеца. Всички, които изпълнят единственото условие за излизане в пенсия до края на тази година - 27 години стаж, от които 2/3 специализиран, могат да се пенсионират, без да са навършили определена възраст до края на 2018 г.

Миналата година военните и полицаите масово започнаха да се пенсионират заради несигурността дали управляващите няма да ограничат ранното им пенсиониране. Тази година вече броят на техните пенсии се върна към обичайния си ритъм - за деветте месеца са се пенсионирали от 2176 служители на силовите ведомства, което е с 40 души повече от миналата година. За сравнение - през септември 2014 г. новите пенсии на военни и полицаи бяха с над 71% повече спрямо 2013 г.

Със стаж и възраст са се пенсионирали 45 641 души, което е малко над 61% от всички. От тях 22 219 българи са от трета категория. Спрямо миналата година те са се увеличили с 23%, но това е двойно по-малък ръст от миналата година спрямо 2013 г.

ИНВАЛИДИ

За втора поредна година леко намалява броят на инвалидните пенсии. Те са 23 620, или с близо 2 на сто по-малко от миналата година. Броят им поради общо заболяване вече е близо 454 хил. За отпускане на тези пенсии е необходим някакъв, макар и минимален стаж. От началото на годината бе премахната възможността на пенсионерите да получават т.нар. социална пенсия за инвалидност, която е в размер на 25% и се дава на пенсионери с над 70% инвалидност. Така броят на социалните пенсии за инвалидност е спаднал с около 12 хил. до 503 хил. Въпреки обещанията на правителството досега не са подготвени мерките за ограничаване на злоупотребите с този вид пенсии, а в най-добрия вариант такива ще действат чак през 2017 г. Депутатите задължиха със закон министрите на труда и здравето да представят законови промени за системата на ТЕЛК до края на април.

✓ Фондът за влоговете може да вземе 500 млн. евро заеми

Фондът за гарантиране на влоговете в банките ще може да вземе многомилионни заеми. В бюджет 2016 депутатите записаха, че фондът (ФГВБ) може да разчита на държавна гаранция за финансиране до 900 млн. лева. Фондът остана празен, след като бе активиран за изплащане на средствата на вложителите от КТБ. И тъй като гарантираните депозити във фалиралата банка се оказаха над 3.7 млрд. лева, наложи се бюджетът да додава пари. Сега фондът дължи на държавата 2 млрд. лв., които бяха набавени в рамките на заема, изтеглен спешно в края на миналата година.

През септември стана ясно, че Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) е готова да отпусне дългосрочен заем на ФГВБ в размер на 250 млн. евро, за да може той да изпълнява функциите си. От съобщение на ЕБВР става ясно, че нашият фонд преговаря и с други финансови институции за още 250 млн. евро. Не се споменава кои са те.

Догодина ще действа още един фонд - за реструктуриране на банки, който тепърва ще се пълни. Наскоро БНБ изчисли вноските за 2015 г. и съобщи, че банките трябва да го захранят с общо 82.18 млн. лв. Ако стрес тестовете идното лято покажат, че някоя банка се нуждае от реструктуриране и финансова подкрепа, фондът трябва да помогне, а ако средствата му са малко, може да събере извънредни вноски или да вземе заем.

Вестник Монитор

✓ Прогнозират цени на петрола от 30 до 50 долара

В близките месеци котировките на суровия петрол на борсите ще са в диапазона от 30 до 50 долара за барел. Това прогнозира директорът на PetroleumWorld Елио Оеп, цитиран от „РИА Новости“.

„Цената на нефта скоро може да се вдигне и над 50 долара, но има голяма вероятност тя да падне до 30 долара, ако започне по-чувствителен спад на азиатските икономики“, уточнява енергийният експерт.

В петък във виена завърши поредната среща на страните от ОПЕК. Независимо от големите излишъци от петрол на пазара картелът не прие решение за промяна на дневната квотата за добив от 30 млн. барела и дори реши да направи същото за нивото на фактическото производство, което е с 1,5 млн. барела по-високо.

Според Оеп ОПЕК ще продължи политиката на голямо производство, за да не загуби пазарите си. Сегашната ситуация позволява да се оказва натиск и върху добива на петрол в САЩ.

„Запазването на нивото на производство е особено важно за големите играчи като Саудитска Арабия и Русия. А след излизането на Иран на нефтения пазар с добив от 1 млн. барела дневно, квотата на ОПЕК ще бъде надвишена още повече“, прогнозира шефът на PetroleumWorld. По думите му през пролетта може да се очертаят нови тенденции в световната икономика и тогава петролният картел ще бъде принуден за промени политиката си.

✓ Теменужка Петкова: Загубите на НЕК намаляват

Промените в Закона за енергетиката са били важна стъпка за стабилизирането на енергетиката, смята министърът

В последните месеци е налице тенденция за подобряване на финансовото състояние на дружествата в енергийния сектор, каза енергийният министър Теменужка Петкова, цитирана от БТА. Тя посочи, че резултатите на Националната електрическа компания (НЕК) например са обнадеждаващи.

Към края на септември 2015 година текущите загуби на енергийното дружество са в размер на 218 млн. лева, спрямо 324 млн. лева за същия период на 2014 година.

Според Петкова причината за това намаление са мерките, които предприе правителството, парламента и Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) за стабилизирането на енергетиката.

Тя посочи, че промените в Закона за енергетиката (пет от началото на годината – бел. ред) са всъщност много важна стъпка в тази посока.

Енергийният министър повтори и основните приоритети в сектора - финансово стабилизиране, сигурност на доставките чрез диверсификация на източниците и маршрутите за доставка на природен газ, пълна либерализация на електроенергийния пазар, защитата на българските потребители и развитие на местния добив.

✓ М. Радев: Глупаво е да се търси решение на сериозни проблеми с увеличени данъци

Реформата в администрацията ще донесе повече приходи в хазната, смята бившият финансов министър

Въвеждането на екзотични данъци, с които да бъдат решавани сериозни проблеми, е глупаво, смята бившият финансов министър Муравей Радев. Той разкритикува идеята за облагане на собствениците на автомобили, влизащи в София, или придобилия в публичното пространство известност „Данък Перник“, както и данъците „Градина“ и „Вредни храни“.

„Това е съдбата на всички големи градове и столици в света. Хората работят там и се връщат“, допълни той пред bTV.

Според него увеличаването на данъците и таксите ще има обратен ефект – приходите в бюджета ще намаляят, защото не е ясно как ще се отрази на цялостната система. От друга страна, българската данъчна система е една от най-добрите в света – данъчното ни законодателство обединява всички позитиви от действащите данъчни системи в света, коментира бившият финансов министър.

Радев беше категоричен, че повече приходи в бюджета могат да дойдат от намаляване на администрацията, която е много „бюрократизирана и до голяма степен корумпирана“.

Той посочи, че правителството не е изпълнило намеренията си да съкрати разходите за заплати във ведомствата с 10% и в края на годината няколко големи министерства са останали без пари за заплати.

„Нашите пари, потъвайки в тези нереформирани системи, се загубват“, каза още той и допълни, че изтичането на публичните средства се прекратява с реформи.

Бившият финансов министър обясни още, че не бюджетът прави обществото по-богато или не. Бюджетът всъщност финансира дейностите, нужни на хората, а ролята на държавата е ефективно да разходва събраните средства в хазната.

При липсата на реформи парите не са изразходват ефективно, категоричен беше още Радев и допълни, че високата политическа цена спира управляващите да направят нужните промени.

✓ ИПИ: Актуализираният бюджет може и да не се изпълни

Под въпрос е и изпълнението на приходите - дали спадът през октомври е еднократно явление или ще се запази до края на годината

През изминалата седмица народните представители приеха актуализация на държавния бюджет за 2015 г., която беше предизвестена както от актуализираната Средносрочна бюджетна прогноза 2015-2017 г. от април, така и от изпълнението на бюджета до септември. След като развитието на икономиката и данъчните постъпления изненадаха приятно управляващите, допълнителните средства много бързо намериха своето предназначение. С актуализацията на бюджета за тази година се предвиждат около 200 млн. лв. по-високи разходи за персонал през 2015 г. в сравнение с предходната година и около 500 млн. лв. допълнителни капиталови разходи за разплащане по приключващи европейски проекти.

Въпреки че допълнителните разходи вече са приети от парламента, от Министерството на финансите се застраховаха, че свързаните с европейско финансиране плащания може и да не се изпълнят. Това може да означава по-нисък от заложения дефицит в актуализираната програма и/или пренасочване на средствата към други разходни групи. Изпълнението на бюджета до октомври напълно подкрепя подобен сценарий, тъй като капиталовите разходи за 10-е месеца на годината са с около 600 млн. лв. над миналогодишните си нива. На този фон очакваният ръст на капиталовите разходи за цялата година от 1,7 млрд. лв. изглежда съмнителен.

Въпреки това все още се наблюдава изоставане на разходите (от актуализирания план) при други разходи, като субсидии и текуща издръжка, които в края на годината могат да компенсират част от неизпълнението на капиталовите разходи. Забавянето на някои разплащания може да е целенасочено – един вид застраховка, ако народните представители не приемат актуализацията във вида, в който е внесена или има промяна при приоритетите за разплащане. Така например се наблюдава увеличение на здравноосигурителните разплащания през септември и октомври, въпреки че в Средносрочната бюджетна прогноза 2016-2018 г. се очаква те да са по-ниски през т.г. в сравнение с предходната.

През октомври се наблюдава и нещо, което не е характерно за 2015 г. – месечните постъпления в бюджета са по-ниски в сравнение с октомври 2014 г., което се дължи както на приходите от данъци, така и на помощите от ЕС. От основните

данъчни приходи – ДДС, акцизи, корпоративни и тези върху доходите на физическите лица, свиване се наблюдава единствено при ДДС.

Постъпленията за месеца са в размер на близо 580 млн. лв., което е изключително ниско както на фона на приходите през тази година, така и на фона на приходите през октомври 2013-2014 г. Причината е в по-ниските приходи от сделки в страната и нетните вътреобщностни придобивания. От данните за БВП за третото тримесечие се вижда, че потреблението бележи номинален годишен спад от около 1%, а инвестициите бележат сравнително по-нисък ръст от предходните тримесечия – около 1,2%. Част от обяснението може да се търси и в местните избори през октомври, които са обезкуражили някои инвестиции и потребление през това тримесечие или пък са довели до забавяне/отлагане на публични инвестиции.

Предстои да се види дали актуализираната бюджетна рамка ще бъде изпълнена във вида, в който е приета от парламента или отново ще има голяма доза на ръчно управление на публичните финанси и разместване на разходите. Данните до октомври, както и информацията от Министерството на финансите отново поставят въпроса за очаквания дефицит в края на годината, който може да се окаже по-нисък от заложения в актуализирания бюджет. Под въпрос е и изпълнението на приходите - дали спадът през октомври е еднократно явление или ще се запази до края на годината. Ако е второто, то се появява нов фактор, който може да повлияе върху изпълнението на фискалната цел, но с негативен ефект.